

kan betragtes som en Skoleudgift og komme ind under Skolevæsenets Budget, kan maaske nok være noget tvivlsomt. Grundlovens § 85 giver jo de Børn, hvis Forældre ikke ere i Ssand til at sørge for deres Oplærelse, Ret til at faa fri Undervisning i Almueskolen, men det turde vel være et Spørgsmaal, om Bispisning i Skoletiden rettelig kan komme ind under Begrebet Oplærelse. Imidlertid synes Forslaget jo at forudsætte, at der ikke er noget i Vejen for, at man kan gaa den Vej i Købstæderne; der søges ikke Bemyndigelse for Kommunalbestyrelsen i Købstæderne til at oprette en Skolebespisning, idet det forudsættes, at de kunne gøre, som de ville. Kommunalbestyrelsen lægger jo selv sit Budget, og jeg kan ikke se, at en Udgift som denne, naar de optage den paa Budgettet, kan komme ind under den Undtagelsesbestemmelse i Købstædernes Kommunallov, § 20, hvorefter Ministeren kan gøre Indsigelse mod visse Udgifters Afholdelse. Jeg kan derfor ikke tro andet, end at Kommunalbestyrelserne i Købstæderne kunne, som Lovforslaget forudsætter, optage den Sag, om de ville. For Landkommunernes Vedkommende synes det mere tvivlsomt. I alt Fald synes den ærede Minister at mene, at det i Grunden er et tvivlsomt Spørgsmaal, om Sogneraadene uden særlig Bemyndigelse kunne afholde en saadan Udgift til Skolebespisning som en Skolesag. Dette søger nu Forslaget at klargøre, idet det giver Sogneraadet en saadan Ret til at yde Bidrag til Skolebespisningen, enten derved, at det selv opretter en saadan Bispisning, eller derved, at det yder Bidrag til private Foreninger i samme Øjemed.

Nu vil jeg sige om den Sag ganske i Almindelighed, at hele den Udvikling, vi ere inde paa, den mere og mere gaar i Retning af at lade det offentlige sørge for alting, tiltaler mig ikke. Den sidste ærede Taler spurgte, hvor det til sidst vilde ende. Ja, jeg ved ikke, hvor det vil ende, hvis det fremdeles fortsættes. Maaske vil det ende saaledes, at vi til sidst alle sammen betragtes som Medlemmer af en stor Fattiganstalt. Det tiltaler mig ikke. Det er overordentlig nemt at være godgørende paa denne Maade, blot at udskrive i Form af Skat Bidrag til alt muligt, maaske til meget gode Foranstaltninger, maaske ogsaa til mindre fuldkomne. At udskrive af andre Medborgeres Lommer Bidrag til alt muligt, er en meget nem og bekvem Maade; men jeg tror ikke, at det er heldigt. Det

er mindre heldigt for Yderne, der derved for en stor Del gaa Glip af den Tilfredsstillelse, der ligger i at komme Medmenesker frivillig til Hjælp, og den er tilbøjelig til at blive afløst af en Misfornøjelse med de stadig stigende Udskrivninger. Og denne Maade er heller ikke heldig for Modtageren; thi naar Forholdet er, som det skal være, vil der hos Modtagerne være nogen Taknemmelighed over at være blevne hjulpede, naar deres Forhold gøre det ønskeligt, og de ere værdige dertil. Denne Taknemmelighed vil da efterhaanden blive afløst af stadig forøgede Krav om at faa mere, mere udskrevet og andre paalignet at yde mere. Den højtærede Minister har ved en Række Eksempler oplyst, hvorledes det forholder sig i Kjøbenhavn og Købstæder: Flere Steder have private Folk taget sig af denne Sag og ere komne de sultne Skolebørn til Hjælp. Vi have ogsaa noget saadant i Odense. Jeg tror nu ikke, at Tanken saa meget har været at komme Børnene til Hjælp, fordi de ellers ikke lære noget i Skolen. Man har snarere set Vinteren blive strengere og disse Børn sulte, og saa er man gaaet en af to Veje. Enten har man taget saadanne Børn hjem i sit Hus og givet dem Middagsmad, hvilket kan gøres uden at være generende; naar Gryden alligevel koger, gør det ikke stort, om der skal koges Mad til et fattigt Barn eller to mere eller mindre. De komme saa et Sted et Par Dage om Ugen, og et andet Sted et andet Par Dage og faa deres Middagsmad. Den Udgift afholder man altid med stor Glæde. Man er ogsaa særlig i de senere Aar gaaet den Vej, at en Del Kvinder have sluttet sig sammen og indsamlet Bidrag, hvorfor man har købt Spisebiller, der ere blevne uddelte til de fattige Børn, der saa i Vinterens Tid for dem have kunnet faa Mad paa Bispisningsanstalten. Det forekommer mig, at denne Maade at hjælpe paa er langt mere tiltalende og heldigere baade for Yderne og Modtagerne. Nu ere vi imidlertid komne ind paa at hjælpe paa den Maade, at det offentlige yder Tilskud til alt muligt. Vi ere vistnok komne meget længere i den Retning, end vi egentlig burde baade paa Finansloven og paa anden Maade. Alle Vegne fra strømmer der Anmodninger ind om Tilskud, naar den har faaet Tilskud, skal den ogsaa have det, skal dette Formaal støttes, skal det andet ogsaa. Det er noget, man ikke saadan kan dæmme op imod, og jeg vil derfor sige, at skulde det vise sig, at den private